

logo

*Szkoła
Wydział
Katedra*

Sprawozdanie

Metody Programowania

Rok akademicki x

Semestr x

Autor: x

Kierunek: x

Grupa x

Laboratorium 6

Data zajęć: x

Temat: Generacja grafów R-MAT o zadanych własnościach

Prowadzący: x

Ocena

Spis treści

- 1) Wprowadzenie teoretyczne
- 2) Problemy do rozwiązania
- 3) Program generujący graf R-MAT
 - a) Pseudokod
 - b) C++
 - c) Przykładowe wejścia i wyjścia z programu
 - d) Testowanie poprawności
- 4) Tabele i wykres
- 5) Wnioski
- 6) Literatura

1) Wprowadzenie teoretyczne

Graf – jest to struktura matematyczna służąca do przedstawiania i badania relacji między obiektami. Graf przedstawia się jako $G = (V, E)$, gdzie V jest zbiorem wierzchołków, E – zbiór krawędzi. Grafy mogą być reprezentowane w postaci graficznej, macierzy sąsiedztwa, macierzy incydencji. Wyróżnia się grafy nieskierowane (macierz sąsiedztwa jest symetryczna) oraz skierowane.

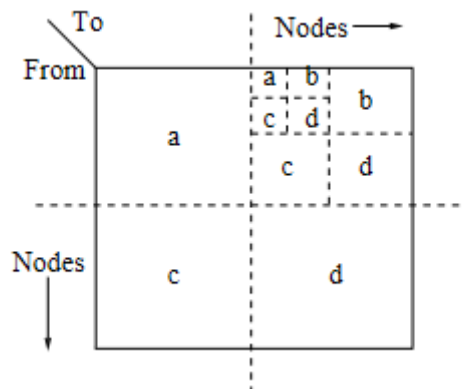
W sprawozdaniu przyjmę, że wierzchołek nie sąsiaduje z samym sobą (na przekątnej głównej macierzy sąsiedztwa są zera).

Graf R-MAT (recursive matrix) – losowy graf otrzymany poprzez rekursywne operacje na macierzy sąsiedztwa. Na jego wygląd wpływają podawane przez użytkownika parametry: prawdopodobieństwo wyboru danej krawędzi oraz gęstość.

Rozmiar grafu R-MAT wynosi 2^n wierzchołków, gdzie $n = \log_2 N$, N = ilość wierzchołków w prawdziwym grafie. Dzięki temu możliwy jest podział macierzy na coraz mniejsze równe ćwiartki.

Prawdopodobieństwa wyboru danego obszaru (ćwiartki) a, b, c, d muszą spełniać równość $a+b+c+d=1$.

Gęstość grafu wyraża się stosunkiem ilości aktualnych krawędzi do ilości wszystkich możliwych krawędzi grafu.

Przykładowy R-MAT

2) Problemy do rozwiązania

Należy napisać program generujący graf R-MAT, użytkownik powinien mieć możliwość wpisania parametrów danego rodzaju grafu, zdecydowania czy wynik zapisać do pliku. Należy sprawdzić jego poprawność oraz podać przykładowe wejścia/wyjścia.

Dodatkowo poprzez wykonanie wykresów / tabel zaprezentuję wyniki dla przykładowych danych oraz zbadam wpływ parametrów na czas wykonania programu.

W przypadku wykonywania obliczeń oraz przyrównywania w warunkach zmiennych typu *double* należy uważać na dokładność obliczeń, np. jeśli $a=0.15$, $b=0.15$, $c=0.35$, $d=0.35$ wykonanie warunku $\text{if}(a+b+c+d == 1)$ należy zastąpić $\text{if}(\text{abs}(a+b+c+d - 1) < \text{epsilon})$, gdzie *epsilon* oznacza dokładność, *abs()* – wartość bezwzględna.

Innym rozwiązaniem jest przyjęcie skali prawdopodobieństwa 0 – 100. Dzięki temu uniknie się operowania na zmiennych *double*.

W celu bardziej czytelniejszego wyświetlenia macierzy sąsiedztwa można dodać ozdobniki oznaczające linie pionowe | , poziome -.

3) Program generujący graf R-MAT

a) Pseudokod

wejście: a,b,c,d – prawdopodobieństwo wyboru danej ćwiartki

N – ilość wierzchołków (rozmiar prawdziwej macierzy)

density – gęstość grafu isDirected – rodzaj grafu (0-nieskierowany 1-skierowany)

wyjście: tablica A – utworzona macierz sąsiedztwa

Opis działania:

Generacja polega na losowaniu ćwiartki aż zostanie jedna komórka do której wpisywana jest jedynka (jeśli nie leży na głównej przekątnej macierzy oraz wylosowana komórka nie jest już zajęta.)

funkcja GenerateRMAT

```
{
n = pow(2, log2(N)); //rozmiar grafu R-MAT
totalEdges = 0;      //ilość wszystkich możliwych krawędzi
filledEdges = 0;     //ilość 'zajętych' krawędzi
currentDensity = 0;
for(int i = 1; i <= n; i++)    //wyzerowanie macierzy sąsiedztwa oraz policzenie krawędzi
{
for(int j = 1; j <= n; j++)
{
A[i][j] = 0;
totalEdges++;
}
} //koniec for
while(1)
{
filledEdges = 0;
currentDensity = 0;
Generator(a,b,c,d,n, 1, n, 1, n, A, isDirected);    //generuje 1 losową krawędź
for(int i = 1; i <= n; i++)    // obliczenie ilości wypełnionych komórek (ilość utworzonych
```

```

        for(int j = 1; j <= n; j++)                                //krawędzi
            if(A[i][j] == 1)
                filledEdges++;

currentDensity = filledEdges / totalEdges; //obliczenie aktualnej gęstości grafu
if(currentDensity >= density)          //jeśli osiągnięto żadaną gęstość to zakończ
    break;
} //koniec while

for(int i = 1; i <= n; i++)          //wypisanie grafu
    for(int j = 1; j <= n; j++)
    {
        std::cout << A[i][j] << ' ';

        std::cout << std::endl;
    }

for(int i = 1; i <= n; i++)          //obliczenie stopni wierzchołków
    for(int j = 1; j <= n; j++)
        if(A[i][j] == 1)
            degree[i]++;

mean = 0
minDegree = 10000000000;
maxDegree = 0;

for(int i = 1; i <= n; i++)          //obliczenie średniego stopnia wierzchołków oraz znalezienie
{
    //największego oraz najmniejszego stopnia
    mean += degree[i];

    if(degree[i] >= maxDegree)
        maxDegree = degree[i];

    if(degree[i] <= minDegree)
        minDegree = degree[i];
}

mean = mean / n;

printf("Srednia wartosc stopnia: %f, minimalny stopnien: %i, maksymalny stopnien: %i \n",
mean, minDegree, maxDegree);

```

```
//koniec funkcji
```

```
//funkcja losuje 1 krawędź
```

```
funkcja Generator
```

```
{
```

```
if(n == 1 && firstX == lastX && firstY == lastY) //jeśli zostanie 1 komórka
```

```
{
```

```
if(firstX == firstY) //sprawdzenie czy wybrana komórka leży na głównej przekątnej macierzy
```

```
{
```

```
A[firstX][firstY] = 0;
```

```
return;
```

```
}
```

```
if(A[firstX][firstY] == 1) //sprawdzenie czy krawędź już istnieje
```

```
    return;
```

```
else
```

```
{
```

```
if(isDirected)
```

```
    A[firstX][firstY] = 1;
```

```
else //jeśli nieskierowany to daj 1 również na symetryczne współrzędne
```

```
{
```

```
A[firstX][firstY] = 1;
```

```
A[firstY][firstX] = 1;
```

```
//koniec else
```

```
//koniec else
```

```
return; //zakoncz funkcje -> krawędź została wylosowana
```

```
//koniec if
```

```
//wylosowanie obszaru i wykonanie odpowiedniego wywołania rekursywnego
```

```

//podziały obszarów prawdopodobieństwa
poczatekA = 1;
koniecA = a;
poczatekB = koniecA + 1;
koniecB = koniecA + b;
poczatekC = koniecB + 1;
koniecC = koniecB + c;
poczatekD = koniecC + 1;
koniecD = koniecC + d;
if(a+b+c+d != 100)           //walidacja
{
std::cerr << "ERROR a+b+c+d != 100\n";
exit(0);
}
randInt = rand() % 100 + 1; //losowanie od 1 do 100
p = randInt
//wybierz obszar
if(p >= poczatekA && p <= koniecA)
    Generator(a,b,c,d,n/2,firstX, (firstX + lastX)/2, firstY, (firstY+lastY)/2, A,
isDirected);
else if(p >= poczatekB && p <= koniecB)
    Generator(a,b,c,d,n/2, (firstX + lastX)/2 + 1, lastX, firstY, (firstY+lastY)/2, A,
isDirected);
else if(p >= poczatekC && p <= koniecC)
    Generator(a,b,c,d,n/2, firstX, (firstX + lastX)/2, (firstY+lastY)/2 + 1, lastY, A,
isDirected);
else if(p >= poczatekD && p <= koniecD)
    Generator(a,b,c,d,n/2, (firstX + lastX)/2 + 1, lastX, (firstY+lastY)/2 + 1, lastY, A,
isDirected);
else
    std::cerr << "error if\n";
}/koniec funkcji

```


b) C++

Program został napisany w języku C++, obok linii z kodem (lub nad nimi) po sekwencji „/” znajdują się komentarze do danego fragmentu.

Program został skompilowany oraz uruchomiony na sprzęcie/oprogramowaniu:

procesor CPU: Intel i5-4210H

system operacyjny: Windows 10 Home wersja: 10.0.18363

kompilator: g++ wersja 9.2.0

Kod źródłowy znajduje się w pliku main.cpp

c) Przykładowe wejścia / wyjścia z programu

1.

Wejście

a = 30; b=50; c=15; d=5

N = 15

density 0.5

isDirected = 1

Wyjście

0 1 1 1 | 1 1 1 1

1 0 1 1 | 1 1 1 1

1 1 0 1 | 0 1 0 0

1 0 0 0 | 1 0 1 0

- - - - -

1 0 1 1 | 0 0 1 0

0 1 1 0 | 0 0 0 1

0 1 0 1 | 1 0 0 0

0 0 0 0 | 1 0 0 0

Ilość jedynek w poszczególnych ćwiartkach

A: 10 B: 11 C: 7 D 4

wierzcholek nr 1 ma stopnien: 7

wierzcholek nr 2 ma stopnien: 7

wierzcholek nr 3 ma stopnien: 4

wierzcholek nr 4 ma stopnien: 3

wierzcholek nr 5 ma stopnien: 4

wierzcholek nr 6 ma stopnien: 3

wierzcholek nr 7 ma stopnien: 3

wierzcholek nr 8 ma stopnien: 1

Srednia wartosc stopnia: 4.000000, minimalny stopnien: 1, maksymalny stopnien: 7

2.

Wejście

a = 5; b=20; c=15; d=60

N = 15

density 0.5

isDirected = 0

Wyjście

0 0 0 0 | 0 0 1 0

0 0 0 1 | 0 0 1 1

0 0 0 0 | 0 0 1 1

0 1 0 0 | 1 1 1 1

- - - - -

0 0 0 1 | 0 1 1 1

0 0 0 1 | 1 0 1 1

1 1 1 1 | 1 1 0 1

0 1 1 1 | 1 1 1 0

Ilość jedynek w poszczególnych ćwiartkach

A: 2 B: 9 C: 9 D 12

wierzcholek nr 1 ma stopnien: 1

wierzcholek nr 2 ma stopnien: 3

wierzcholek nr 3 ma stopnien: 2

wierzcholek nr 4 ma stopnien: 5

wierzcholek nr 5 ma stopnien: 4

wierzcholek nr 6 ma stopnien: 4

wierzcholek nr 7 ma stopnien: 7

wierzcholek nr 8 ma stopnien: 6

Srednia wartosc stopnia: 4.000000, minimalny stopnien: 1, maksymalny stopnien: 7

d) Testowanie poprawności

W celu sprawdzenia poprawności wypisze otrzymaną macierz sąsiedztwa, policzę ile jest krawędzi w danych ćwiartkach, następnie sprawdzę czy te ilości zgadzają się w przybliżeniu z wprowadzonymi prawdopodobieństwami.

Rozpocznę od testowania poprawności grafów nieskierowanych

Test I

Wejście:

a = 29

b = 1

c = 50

d = 20

N = 17

density = 0.3

isDirected = 0

Wyjście z programu

Macierz sąsiedztwa

```
0 1 1 1 1 0 1 0 | 1 0 1 1 1 1 1 1
1 0 0 0 0 0 0 0 | 0 1 0 0 0 1 0 1
1 0 0 0 0 0 1 1 | 0 0 1 0 0 0 1 1
1 0 0 0 0 0 0 0 | 0 0 0 0 0 0 0 1
1 0 0 0 0 1 1 1 | 0 0 0 0 1 1 1 1
0 0 0 0 1 0 0 0 | 0 0 0 0 0 0 1 1
1 0 1 0 1 0 0 0 | 0 0 0 0 0 0 0 0
0 0 1 0 1 0 0 0 | 0 0 0 0 0 0 0 0
- - - - -
1 0 0 0 0 0 0 0 | 0 0 1 0 0 1 1 1
0 1 0 0 0 0 0 0 | 0 0 0 0 0 1 0 0
1 0 1 0 0 0 0 0 | 1 0 0 0 0 0 0 1
1 0 0 0 0 0 0 0 | 0 0 0 0 0 0 0 1
1 0 0 0 1 0 0 0 | 0 0 0 0 0 0 0 1
1 1 0 0 1 0 0 0 | 1 1 0 0 0 0 0 0
1 0 1 0 1 1 0 0 | 1 0 0 0 0 0 0 1
1 1 1 1 1 1 0 0 | 1 0 1 1 1 0 1 0
```

Ilość jedynek w poszczególnych ćwiartkach

A: 20 B: 20 C: 20 D 18

Ocena poprawności: prawdopodobieństwa nie zostały spełnione.

Test II

Wejście

a = 20

b = 60

c = 10

d = 10

N = 38

density = 0.3

isDirected = 0

Wyjście:

Macierz sąsiedztwa

```
00010111111010111 | 10011111111110111
0000000110101000 | 0000101000111111
0000010000000001 | 0100010100100111
1000000000000110 | 0000001010001001
0000000100110001 | 1100011001110011
1010000001100000 | 0101000110111011
1000000000000000 | 0100100010000001
1100100010000010 | 1000100010010010
1100000100000101 | 1101011111111111
1000010000010000 | 1010011000000001
0100110000000000 | 1000111100100001
1000100001001010 | 1100100000000000
0100000000010000 | 0000000100000001
1001000010000000 | 0010110000000000
1001000100010000 | 1100000011000001
1010100010000000 | 1110000000000000
```

- - - - -

```
1000100111110011 | 0001001100011111
0010111010010011 | 0000000000010010
0000000001000101 | 0000010000010001
1000010010000000 | 1000001000001000
1100001100110100 | 0000000000000001
1010100011100100 | 0010000000000000
1101100011100000 | 1001000010000100
1010010010101000 | 1000000010000000
1001011110000010 | 0000001101000000
1000100010000010 | 0000000010000000
```

```

1 1 1 0 1 1 0 0 1 0 1 0 0 0 0 0 | 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1
1 1 0 0 1 1 0 1 1 0 0 0 0 0 0 0 | 1 1 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 0
0 1 0 1 0 1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 | 1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
1 1 1 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 | 1 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0
1 1 1 0 1 1 0 1 1 0 0 0 0 0 0 0 | 1 1 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0
1 1 1 1 1 1 1 0 1 1 1 0 1 0 1 0 | 1 0 1 0 1 0 0 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0

```

Ilość jedynek w poszczególnych ćwiartkach

A: 62 B: 101 C: 101 D 44

Ocena poprawności: prawdopodobieństwa nie zostały spełnione.

Wniosek do powyższych testów:

W grafie nieskierowanym mniej zgadza się rozkład jedynek bo jego macierz sąsiedztwa musi zachować symetrię.(np. wpisując krawędź w [1][3] należący do ćwiartki c, należy też wpisać w [3][1], które może należeć np. do ćwiartki b). Przykład:

	1		4
1			1
	1		
4			

Testowanie poprawności grafów skierowanych

Test I

Wejście

a = 25

b = 25

c = 25

d = 25

N =17

density = 0.4

isDirected = 1

Wyjście

Macierz sąsiedztwa

```
00001100 | 00010100
10000111 | 11000110
01001101 | 01110010
11001001 | 00100111
10100100 | 10001111
00100001 | 10111101
00111000 | 10000000
10100110 | 01101000
```

- - - - -

```
00110011 | 01000011
01000000 | 00011010
10100010 | 10001110
10001011 | 01000001
00111001 | 01100000
00111111 | 10100001
10010100 | 00000100
01011010 | 00100000
```

Ilość jedynek w poszczególnych ćwiartkach

A: 26 B: 29 C: 29 D 19

Ocena poprawności: biorąc pod uwagę losowość działa poprawnie

Test II

Wejście

a = 50

b = 5

c = 15

d = 30

N =38

```
density = 0.3
isDirected = 1
```

Wyjście

Macierz sąsiedztwa

```
0110101010100000 | 100000000000000000
1011011001000110 | 1100010000010000
1101100100110000 | 0010000000100000
1110000001010000 | 1100000100010000
1110011000001000 | 1100100000000000
1100100101001000 | 0000000000000000
1010110000100000 | 0000001000100000
0111111000000101 | 0100100100000000
1100100001101000 | 1000000010000000
1100100010010000 | 1000000001000000
1110000010010000 | 1000000000000000
0011000011100000 | 1000000010000000
1000111111000010 | 0000000010101000
0101110010011001 | 01000000000000100
1011101110101000 | 0000000000000000
0011011111011110 | 0000000100000000
- - - - -
1100000010100000 | 0010100001000000
1110100010000000 | 1011000011001000
1010001000000000 | 1001001010110000
1011001000100000 | 1110001000000000
1000101000000000 | 1110010000001100
0100110100100000 | 1100101100000000
0010101100010010 | 1011100000001000
0101001100000001 | 0011110000000000
1100100010000100 | 1110100000100000
```


0 1 1 0 0 0 0 0 1 1 0 0 1 0 0 0 | 1 1 0 0 0 0 0 0 1 0 0 0 1 0 0 0
1 1 1 0 0 0 0 0 1 0 1 1 0 0 0 0 | 1 1 1 1 0 0 0 1 1 0 0 1 1 0 1 0
1 0 0 1 0 0 0 0 0 1 0 1 0 0 0 0 | 1 0 1 1 0 0 0 0 1 1 1 0 0 0 0 1
1 0 0 0 1 0 0 0 1 0 0 0 1 1 1 0 | 1 0 1 0 1 1 1 0 1 1 1 0 0 1 0 0
0 1 0 0 0 1 0 0 0 0 0 0 1 0 0 1 | 1 0 0 0 1 1 0 0 1 1 0 1 1 0 0 0
0 0 0 0 1 0 1 0 0 0 0 0 0 0 1 0 | 0 0 0 0 1 0 1 1 0 0 1 0 1 1 0 0
1 0 0 1 0 0 1 0 0 0 0 0 0 1 0 1 | 0 1 0 1 0 1 1 1 0 0 1 1 0 0 1 0

Ilość jedynek w poszczególnych ćwiartkach

A: 108 B: 32 C: 74 D 94

Ocena poprawności: działa poprawnie

4) Tabele i wykres

W celu stworzenia zestawienia uruchomię program z parametrami umieszczonymi w tabeli 1. Następnie wpiszę otrzymane wyniki do tabel 2 i 3. Przy pomocy programu Excel na podstawie otrzymanych z programu danych dotyczących rozkładu stopni wierzchołków stworzę wykres przedstawiający zależność stopnia wierzchołka od jego częstotliwości występowania dla grafów utworzonych przy pomocy parametrów z tabeli 1.

Tabela 1: Parametry losowanych grafów

graf	a	b	c	d	N	density	isDirected
1	25	25	25	25	68	0.3	1
2	45	15	15	25	68	0.3	1
3	55	15	15	15	68	0.3	1

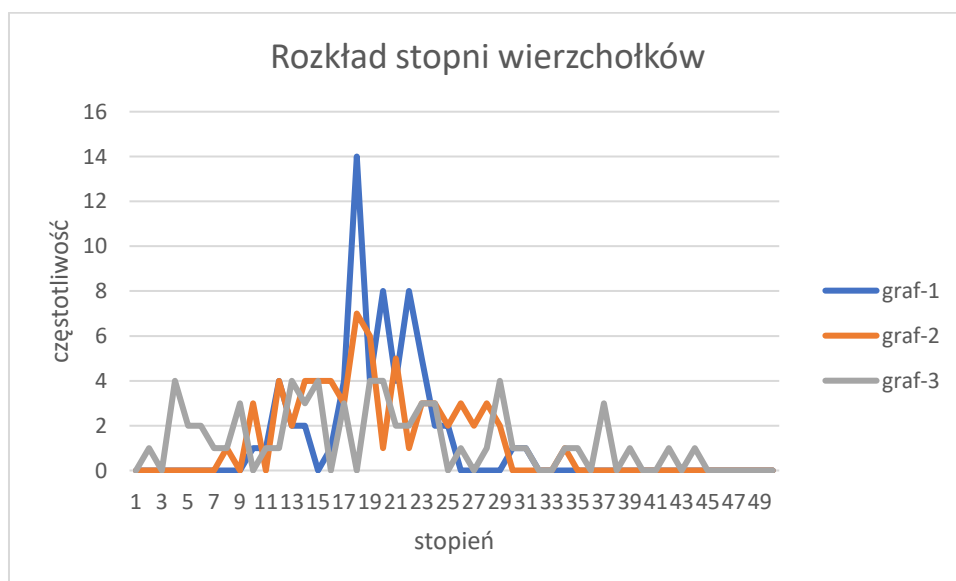
Tabela 2: Właściwości otrzymanych grafów

graf	ilość wierzchołków	ilość krawędzi	średni stopień	min. stopień	maks. stopień	czas generowania
1	64	1229	19,2	10	31	203s
2	64	1229	19,20	8	34	163s
3	64	1229	19,2	2	44	221s

Tabela 3: Ilość krawędzi w poszczególnych ćwiartkach

graf	a	b	c	d
1	291	311	318	309
2	431	252	243	303
3	477	261	265	226

Wykres przedstawiający rozkład stopni wierzchołków

Wnioski do zestawienia

Grafy o tych samych N oraz gęstości mają tę samą wartość średniego stopnia wierzchołków, natomiast różnią się minimalne i maksymalne wartości stopni. Na czas generowania grafów wpływa wielkość grafu oraz jego gęstość. Ilość krawędzi w poszczególnych ćwiartkach jest proporcjonalna do ustalonych prawdopodobieństw.

5) Wnioski

Program działa poprawnie.

Program obsługuje zarówno generowanie grafów skierowanych jak i nieskierowanych.

Im większa ma być gęstość oraz wielkość grafu tym program wykonuje się dłużej, bo musi wylosować i wpisać więcej jedynek w macierz sąsiedztwa grafu.

Zgodnie z założeniem, że wierzchołek nie może sąsiadować z samym sobą główna przekątna macierzy sąsiedztwa pozostaje wypełniona zerami.

W celu reprezentowania prawdopodobieństwa została użyta skala 0 – 100, dzięki temu nie występują problemy z niedokładnością zmiennych *double*.

W grafach nieskierowanym rozkład krawędzi nie jest tak dokładny jak w grafach skierowanych, bo w nieskierowanych macierz sąsiedztwa musi zachować symetrię.

6) Literatura

[1] [https://pl.wikipedia.org/wiki/Graf_\(matematyka\)](https://pl.wikipedia.org/wiki/Graf_(matematyka))

[2] https://en.wikipedia.org/wiki/Directed_graph

(dostęp do powyższych: 13.05.2021)

[3] R-MAT: A Recursive Model for Graph Mining – Deepayan Chakrabarti, Yiping Zhan, Christos Faloutsos

[4] Algorytmy bez tajemnic – Thomas H. Cormen (str. 83 – 87, 90 - 92)